

inci

Hoca

TANZİMAT EDEBİYATI

TANZİMAT EDEBİYATININ OLUŞUMU

- Osmanlı Devleti, 18.yüzyıldan itibaren Batı'nın gösterdiği endüstriyel ve ekonomik gelişmelerin gerisinde kalmıştır.
- Askeri ve ticari alanda da gerileme görülmüştür. Zaman zaman reform çabaları ile gerilemenin önüne geçilmeye çalışıldı ve 3 Kasım 1839'da Tanzimat Fermanı ilan edildi.
- Bu ferman ile yönetim, adalet, maliye, askerlik alanlarında Batılı anlamda değişiklikler gerçekleştirildi.
- Tanzimat Fermanı'nın ilanıyla beraber başlayan bu yöneliş edebiyata da aksetmiştir.

TANZİMAT EDEBİYATININ OLUŞUMU

inci

- Tanzimat Edebiyatı (1860-1896) 1860'ta yayınlanmaya başlayan Tercüman-ı Ahval gazetesi ile başlar.
- Edebiyatta 1839-1860 yılları arasında ise bir hazırlık dönemi yaşanır.
- Bu dönemde Ethem Pertev Paşa ve Şinasi; J. J. Rousseau, Victor Hugo, Lamartine'den şiir çevirileri yaparlar.
- Yusuf Kamil Paşa ise Fenelon'dan roman çevirisi yapar.

Hoca

TANZİMAT EDEBİYATI HAZIRLIK DÖNEMİNDE İLKLER

- Şinasi, Fransızcadan manzum olarak Türkçeye çevirdiği bazı şiirleri, asıllarıyla birlikte “Tercüme-i Manzume” adlı eserinde toplamıştır.
- Yusuf Kamil Paşa, Fenelon’dan “Telemak” adlı romanı çevirmiştir. (İlk çeviri roman)
- İlk gazeteler bu dönemde çıkarılmıştır.
- İlk resmi Türkçe gazete Takvim-i Vekayi (1831), ilk yarı resmi gazete olan Ceride-i Havadis (1840) bu dönemin ürünleridir.
- İlk yerel tiyatro eseri olan “Şair Evlenmesi” (1859) bu dönemde Şinasi tarafından yazılmıştır.

TANZİMAT DÖNEMİNDE ÇIKARILAN GAZETELER

- **Takvim-i Vekâyi:** 1831'de Saray tarafından çıkarılan ilk resmi Türkçe gazetedir.
- **Ceride-i Havadis:** 1840'ta İngilizlerle ortak çıkarılan yarı resmi gazetedir.
- **Tercüman-ı Ahval:** 1860'ta Agâh Efendi ile Şinasi'nin birlikte çıkardıkları ilk özel Türkçe gazetedir. Şinasi tarafından kaleme alınan "Mukaddime" ilk makale örneğidir.
- **Tasvir-i Efkâr:** 1862'de Şinasi'nin tek başına çıkardığı gazetedir. Namık Kemal 1865'ten sonra iki yıl süreyle gazetenin yönetimini devralmıştır.
- **Muhbir:** 1866'da Ali Suavi tarafından çıkarılmış, Ali Suavi Londra'ya kaçtıktan sonra aynı gazeteyi orada çıkarmaya devam etmiştir. Avrupa'da çıkarılan ilk Türk gazetesidir.

TANZİMAT DÖNEMİNDE ÇIKARILAN GAZETELER

- **Hürriyet:** 1868'de Ziya Paşa ve Namık Kemal'in birlikte Londra'da çıkardıkları gazetedir. Ziya Paşa daha sonra Cenevre'de çıkarmaya devam etmiştir.
- **İbret:** 1871'de Avrupa'dan dönen Namık Kemal tarafından çıkarılmıştır. Namık Kemal düşünce ve siyasetle ilgili önemli yazılarını bu gazetede yayımlamıştır.
- **Devir:** 1872'de Ahmet Mithat Efendi tarafından çıkarılmıştır.
- **Bedir:** 1872'de Ahmet Mithat Efendi tarafından çıkarılmıştır.
- **Tercüman-ı Hakikat:** 1878'de Ahmet Mithat Efendi tarafından çıkarılmıştır. Romanlarının çoğunu burada tefrika etmiştir.

TANZİMAT DÖNEMİNDE ÇIKARILAN GAZETELER

- **Hadika:** 1873'te Ebuzziya Tevfik tarafından çıkarılmıştır.
- **Sabah:** 1876'da Şemsettin Sami tarafından çıkarılmıştır.
- **Tercüman-ı Şark:** 1878'de Şemsettin Sami tarafından çıkarılmıştır.
- **Mizan:** 1886'da Mehmet Murat tarafından çıkarılmıştır.

Bu dönemde çıkarılan diğer önemli gazeteler:

Basiret, Sıraç, Vakıf, Terakki, İstanbul, Mecmua-i Ebuzziya, Ayine-i Vatan (ilk resimli gazete)

TANZİMAT DÖNEMİNDE ÇIKARILAN DERGİLER

- **Diyojen:** İlk mizah dergisidir. 1870'te Teodor Kasap tarafından çıkarılmıştır.
- **Vakâyi-i Tıbbiye:** İlk meslek dergisidir. 1850'de çıkarılmış, sağlık konularını ele almıştır.
- **Mecmua-i Fünûn:** İlk aylık bilim dergisidir. 1862'de Münif Paşa tarafından çıkarılmıştır.
- **Mümeyyiz:** İlk çocuk dergisidir. 1869'da Sıtkı Efendi tarafından çıkarılmıştır.
- **Mirat:** İlk resmi dergidir. 1862'de çıkarılmış ve sadece üç sayı yayımlanabilmiştir.

TANZİMAT SANATÇILARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

- Hepsinin ortak noktaları yenilikçi olmalarıdır.
- Batı hayranı olmakla beraber, milli ve manevi değerlere bağlıdırlar.
- Fransızca'yı kendi imkanlarıyla öğrenmiş, Fransız kültürüyle yetişmişlerdir.
- Çoğunun amacı fikir üretmek, vatan, millet, hürriyet, adalet gibi kavramlarla halkı aydınlatmaktır.
- Divan edebiyatı yerine Batılı anlayışa uygun yeni bir edebiyat oluşturmak istemişlerdir.
- Tek bir türde değil şiir, roman, tiyatro gibi pek çok türde eser verdiler.
- Sanatçı kişiliklerinin yanında birer devlet adamı ve politikacıdırlar.
- Sade bir dili savunmalarına rağmen bunu gerçekleştiremediler.
- Bazıları eski-yeni, Doğu-Batı arasında bocalama yaşadılar.
- Divan şiirinin biçimsel özelliklerini devam ettirdiler ancak içeriğini değiştirerek yeni fikirleri işlediler.